

Dato: 13. november 2025 Fra/til: 14:30 – 16:00
Referent: Knut Johannes Sverre Møteleder: Statsråd Kjersti Stenseng
Saksnr.: 25/220
Til stede: Cathrine Austrheim (Aleneforeldreforeningen)
Lars Erik Andersen (Velferdsalliansen)
Johan Lothe (Wayback)
Christoffer Lian (Spillavhengighet Norge)
Gunnhild Hokholt Bjerve (sekretariatet)

Statsråd Kjersti Stenseng, AID
Statssekretær Edvin Søvik, AID
Avdelingsdirektør Vibeke Trålim, AID/Velferdspolitisk avdeling
Seniorrådgiver Knut Johannes Sverre, AID/Velferdspolitisk avdeling

Utkast til referat fra møte i Kontaktutvalget mellom regjeringen og sosialt- og økonomisk vanskeligstilte 13. november 2025

Statsråden ønsket velkommen til møtet og understreket at hun så fram til å bli bedre kjent med samarbeidsforumet. Hun viste til at forumet spilte en viktig rolle i å formidle utfordringene økonomisk og sosialt vanskeligstilte står ovenfor i møte med høye renter og priser, og i møte med velferdsstaten. Hun viste videre til oppvekstmeldingen som regjeringen la fram før sommeren, takket forumet for tidligere innspill, og pekte på oppfølgingen av meldingen som et mulig tema for fremtidige møter.

Samarbeidsforumet ga en presentasjon av historikk og prioriteringer i forumet.

Statusrapport fra Samarbeidsforum mot fattigdom i Norge

Forumet ved Cathrine Austrheim (Aleneforeldreforeningen) pekte på at det eksisterer en historiefortelling blant politikere og i media om at «alt nå går så mye bedre» for folk flest i Norge, men at dette ikke samsvarer med virkeligheten for mange. Forumet uttrykte bekymring for at dagens økonomiske situasjon skal bite seg fast i enkelte grupper, både de som lever i vedvarende lavinntekt og de arbeidende fattige som ikke kvalifiserer til støtteordninger. Mange har måttet ta ekstrasjober, og inkassosaker og gjeldsbyrde har økt. Økte renter og leiepriser har slått hardt ut, og boligsituasjonen har blitt beskrevet som svært krevende. Flere har måttet selge bolig på grunn av økte renteutgifter, og har blitt en del av et overpriset og knapt leiemarked der leiepriser ofte har blitt økt langt over indeksregulering. Forumet uttrykte bekymring for nedsalg av utleieobjekter, som har skapt ytterligere press på leiemarkedet, spesielt i de store byene. Tilgang til et trygt og godt hjem er en grunnpilar, og usikkerhet om boutgifter og leiepriser har påvirket psykisk

helse og evne til å stå i arbeid. Økte priser på varer og tjenester, særlig mat, har gjort situasjonen enda mer krevende, og SIFO-rapporten har vist at inntektsnivået som kreves for økonomisk trygghet har økt betydelig. Forumet uttrykte også bekymring for kommunenes økonomiske rammer, som fører til kutt i lovpålagte tjenester og lavterskeltilbud, som helsesykepleiere og psykisk helsehjelp, noe som øker risikoen for utenforskap. Nav ble trukket frem som et system som har forbedret seg, men som fortsatt ikke gir tilstrekkelig hjelp til alle brukere.

Statsråden takket for redegjørelsen og pekte også på at selv om renta og prisveksten går noe ned, er det fortsatt slik at de som har det vanskelig ikke har det lett, særlig enslige forsørgere. Hun viste også til at boligmangel er et betydelig problem, og et paradoks at det samtidig er over 8000 kommunale boliger som ikke kan brukes. De høye ankomsttallene av fordrevne fra Ukraina, herunder mange unge menn den siste tiden, har også påvirket boligsituasjonen i kommunene.

Hun viste videre til at mange kommuner står i vanskelige prioriteringer, til tross for økt ramme. Det er en erkjennelse av at man lever i en tid med nytt alvor som betyr at regjeringen prioriterer å bruke mye midler på forsvarsbudsjettet. Samtidig har det vært en betydelig økning i utgifter til folketrygden de siste årene. I regjeringens forslag til budsjett har det blitt foreslått omlegging og kutt i noen ytelser for å arbeidsrette ordningene. Statsråden viste til at det på den ene siden er viktig å ha gode sosiale sikkerhetsnett, men at hun samtidig er bekymret for at for mange blir ikke kommer over i arbeid. Dette både av hensyn til den enkelte, men også av hensyn til legitimiteten og bærekraften i velferdsordningene. Statsråden viste videre til at hun er opptatt av saksbehandlingstid i Nav, samt å forenkle møte med etaten. Målet er å få best mulig kvalitet til de 3 millionene Nav når ut til. Det er mye som fungerer bra, og høy tilfredshet blant brukerne, men det er en del man ikke når ut til, og regelverket kan være vanskelig å forstå.

Kommentarer til statsbudsjettet 2026

Forumet ved Johan Lothe (Wayback) viste til at de har gitt innspill til Stortinget i høringen om statsbudsjettet, først og fremst til arbeids- og sosialkomiteen, men sakene berører flere departementer og komiteer. Forumet har uttrykt at de er fornøyde med at arbeidsinkludering er et satsingsområde, og deler målet om at flest mulig skal kunne bidra med sine ressurser og være en del av arbeidslivet. Samtidig uttrykte forumet bekymring for at flere av forslagene i statsbudsjettet ikke bidrar til målet om å få flere i jobb, og at enkelte forslag kan være tilbakeskritt i kampen mot fattigdom. Forumet framhevet som positivt at de veiledende satsene for sosialhjelp økes i tråd med SIFOs anbefaling, men rettet sterk kritikk mot forslaget om å gjeninnføre regelen om at barnetrygden skal regnes som inntekt ved søknad om økonomisk sosialhjelp. Barnetrygden skal bidra til utjevning og forutsigbarhet i økonomien for barnefamilier, og dette blir undergravd når den trekkes inn i sosialhjelpsvurderingen. Forslaget om å fjerne overgangsstønaden ble videre omtalt som ulogisk sett i forhold til målet om å få flere i aktivitet og arbeid, da ordningen har gitt viktig økonomisk trygghet for foreldre som står alene med omsorgen for barn. Forumet stilte videre spørsmål ved varslingen av en

høring om omleggingen av barnetillegget for uføre til en universell ordning, og uttrykte bekymring for at dette kan gi mindre til dem som trenger ordningen mest. Forumet pekte også på behovet for styrking av tilskudd til organisasjoner som tilbyr arbeidstrening og aktivisering. Det ble videre vist til som positivt at momskompensasjonsordningen er foreslått fullfinansiert, men at det samtidig er hull i ordningen som rammer organisasjoner som utfyller offentlige tjenester. Forumet mente videre at potten for støtte til integreringsmidler til drift av ressursentre, nå forvaltet av IMDI, må økes i lys av at organisasjonene nå må søke, i stedet for å være navngitt.

Statsråden viste til forslaget om å øke statens veiledende satser for økonomisk sosialhjelp samtidig som man igjen regner barnetrygd som inntekt. Hun pekte på at Nav ifølge sosialtjenesteloven skal gjøre individuelle vurderinger basert på søkerens økonomiske situasjon, hvor barnetrygden er en inntekt som påvirker denne og som regjeringen i sitt forslag derfor mener bør hensyntas.

Statsråden viste videre til forumets innspill om regjeringens forslag til kutt av overgangsstøtten. Hun pekte på at ordningen er laget for en annen tid, og at man nå har flere andre ordninger og tjenester som kan støtte gruppen som benytter ordningen. Hun pekte videre på at mange av mottakerne er innvandringskvinner og at ordningen kan ha en innlåsnings effekt som ikke støtter overgangen til arbeid. Videre pekte statsråden på at ingen som nå mottar ordningen skal miste den, men at ordningen skal fases ut. Cathrine Austrheim fra forumet pekte på at de får tilbakemeldinger om at overgangsstøtten blant annet er særlig viktig i situasjoner der kvinner fra hjem der de opplever vold søker ut av sin bostedssituasjon, og at de på krisesenter blir anbefalt å søke overgangsstøtte. Det er også en viktig ordning ved skilsmisser, og et bedre alternativ enn at mottakerne skal begynne å motta sosialhjelp.

Statsråd takket for innspill om momskompensasjon som skal tas med i det videre arbeidet. Hun pekte videre på at potten for støtte til integreringstiltak forvaltet av IMDI nå vil bli mer forutsigbar da man kan søke for en lengre periode av gangen. Forumet pekte på at momskompensasjonen i hvert fall bør indeksreguleres.

Innlegg om arbeidsinkludering

Forumet ved Lars Erik Andersen (Velferdsalliansen) omtalte regjeringens mål om å få færre på trygd og flere i jobb som viktig, men understreket at tiltakene må sikre varig deltakelse. Arbeidsinkludering handler ikke bare om å få folk inn i arbeid, men også om trivsel, mestring og samsvar mellom forventninger og kapasitet. Tilrettelegging på arbeidsplassen ble fremhevet som avgjørende for å unngå varig utenforskap, og opplæring og omskolering ble beskrevet som sentrale virkemidler. Nav må kunne tilby opplæring som samsvarer med den enkeltes kompetanse og interesser. Et inkluderende arbeidsmiljø er viktig, da jobben ofte er den viktigste sosiale arenaen. Forumet pekte også på at flere arbeidstakere fremover vil få pårørenderoller som følge av eldrebølgen, noe som krever økt fleksibilitet fra arbeidsgivere. Det har blitt foreslått tydeligere krav og incentiver til arbeidsgivere for å sikre rettferdig tilrettelegging, og styrket varig lønnstilskudd har blitt vurdert som positivt, men forumet mener dette er utilstrekkelig. Forumet advarte mot misbruk av midlertidige lønnstilskudd, der arbeidstakere blir

erstattet når tilskuddsperioden utløper. Videre ble tiltak som Inkluderingsdugnaden og Jobbsjansen trukket frem som viktige, og det ble foreslått gjeninnføring av 5 %-målet for ansettelser av personer med nedsatt funksjonsevne. Ungdomsprogrammet ble omtalt som et godt tiltak, men med for svak inntektssikring. For uføretrygdde ble det etterlyst økt fribeløp og et enklere regelverk, da dagens system med etteroppgjør skaper utrygghet. Trygdesystemet må være forutsigbart og motiverende, ikke straffende, og kvalitet i tiltakene samt individuell oppfølging har blitt fremhevet som avgjørende for å lykkes med arbeidsinkludering.

Statsråden viste til at det i dag er for mange som står utenfor arbeidsmarkedet, særlig unge. Derfor satset regjeringen på arbeidsmarkedstiltak i sitt budsjettforslag. Hun viste til at lønnstilskudd, både varig og midlertidig, fungerer godt for å støtte overgang til arbeid, men var enig i at intensjonen ikke er at arbeidsgiver gjennom lønnstilskuddet skal ha tilgang på billig arbeidskraft. Videre pekte statsråden på arbeidsgivers tilretteleggingsplikt, og at det er viktig å gjøre mer for å forhindre høyt sykefravær. Hun nevnte videre flere tiltak for å støtte arbeidsmarkedsdeltakelsen som regjeringen styrker, herunder Jobbsjansen som virker godt for å støtte innvandrerkvinner inn i arbeidslivet, VTA, samt at regjeringen gjennom forsøk med ungdomsprogrammet og et enklere NAV vil bidra til at Nav-kontorene fokuserer mer på det man kan, og ikke på det man ikke kan.

Statsråden var enig i at statlig sektor ikke er gode nok på inkludering, og at dette må bedres. Hun viste til at regelverket åpner for positiv kvotering, og at man starter trainee-program, men samtidig at det er behov for å gjøre mer på dette området.

Angående mottak av arbeidsinntekt ved siden av uføretrygd pekte statsråden på at regjeringen i sitt forslag har endret på avkortningsreglene for å sikre at det alltid lønner seg å jobbe. Hun viste også til at det i eventuelle endringer av fribeløp var viktig å sikre at det ikke ble mer attraktivt å være 100 % uføre og jobbe sammenlignet med å være gradert ufør. Forumet pekte på at avkortningsreglene er for komplekse, og at dette i seg selv gjør at personer som mottar uføretrygd ikke tar sjansen på å gå i jobb, hvilket statsråden også var enig i at var krevende, og at man bør se på forenkling. Forumet mente at lang saksbehandlingstid er vanskelig for mange og gir utrygghet og ustabilitet, også knyttet til etteroppgjør. Statsråden var enig i at redusert saksbehandlingstid er et viktig mål, men at man må være realistisk gitt at det er høy saksmengde, og at det er et ressurs spørsmål.

Gjeld – utfordringer og forslag til løsninger

Forumet ved Johan Lothe (Wayback) tok opp gjeld som en stor barriere for rehabilitering og tilbakeføring til samfunnet. Forumet viste til erfaringer fra Wayback og andre organisasjoner, der gjeld går igjen som tema i alle sammenhenger. Rundt 80 % av innsatte har hatt så mye gjeld at det har hindret en god tilbakeføring. Mange domfelte har slitt med erstatningsgjeld til staten og private parter, og gjelden har ofte blitt en livslang byrde. Kombinert med lav inntekt, rus- eller helseutfordringer og svak tilknytning til arbeidslivet, har dette ført til varig utenforskap. Gjelden har redusert insentivene til lovlydig arbeid og har kunnet bidra til tilbakefall til kriminalitet. Manglende koordinering

mellom namsmyndigheter har gjort at gjeldsofre ofte har sittet igjen med lavere livsopphold enn lovverket tilsier, og urealistiske krav fra Statens innkrevingssentral med korte betalingsfrister har skapt håpløshet. Forumet la fram noen forslag til endringer i lovverk og praksis, inkludert bedre gjeldsrådgivning og tiltak som knytter rehabilitering til økonomisk forbedring. Forumet foreslo automatisk vurdering av betalingsevne etter soning, tidsbegrensning på erstatningsgjeld til staten og en statlig ettergivelsesordning ved dokumentert rehabilitering. Økonomiske løsninger kan inkludere avdragsordning med sosial gevinst og bedre gjeldsrådgivning i fengsel og etter løslatelse. Forumet foreslo også et strukturert «gjeldsfrihetsprogram», kobling mellom arbeid og gjeldslette, samt mekling mellom offer og gjerningsperson. Det ble argumentert for at et system som gjør det mulig for straffedømte å reelt gjøre opp for seg, vil gi lavere tilbakefall, høyere sysselsetting, mindre sosial utstøting og bedre innkreving på lang sikt.

Statsråden takket for innspill som skal tas med til Justis- og beredskapsministeren. Hun var opptatt av om innsatte og tidligere innsatte får god nok økonomisk rådgivning, særlig i lys av urealistiske krav. Statsråden mente at får man erstatningskrav så skal man betale, men at man må finne en balanse på hvordan dette skal gjøres da ingen er tjent med eventuelt tilbakefall til kriminalitet.